

maa udtrykke mig saaledes, stillet sig lidt gnævnt til Forslagets Enkeltheder, men det har dog ikke forhindret, at man til Svende og Sidst er gaaet ind paa Grundtanken. Man har f. Ex. bebrejdet de ærede Forslagsstillere, at de mødte med deres Forslag, uden at der laa et tilstrækkelig stort Undersøgelsesarbejde bagved, og uden at de paagjældende Forhold vare nøie og fuldstændig undersøgte. Jeg skal meget villig indrømme, at Forslagsstillerne ikke mødte med en saa nøiagtig Undersøgelse af de paagjældende Forhold, som i og for sig kunde være ønskelig, men hvorledes skulde private Forslagsstillere kunne møde med en saadan Undersøgelse? Er det ikke en Kjendsgjerning, at vi her i Landet i det Hele ere gaaede til Lovgivning paa det sociale Omraade med en altfor utilstrækkelig Forundersøgelse af de herhenhørende Spørgsmaal. Naar man i England, Frankrig eller Tydskland gaar til Lovgivning om sociale Spørgsmaal, da ligger der gjerne bagved Forslagene, naar de endelig komme frem, et meget betydningsfuldt Arbejde, et Arbejde, der er udført først af Presen og af enkelte Mænd og endelig ogsaa sædvanligvis af Regjeringen, saa at de mere gennemgribende sociale Lovforslag gjerne fremtræde med en Kommissionsbetænkning bag sig, en Betænkning af en Kommission, der har arbejdet paa en ganske anderledes fylldig og udtømmende Maade, end Kommissionerne her i Landet pleie, en Kommission, til hvilken Sagtyndige af forskjellig Art ere tilkaldte og have havt Leilighed til at udvikle deres Anskuelser om den paagjældende Sag, en Kommission, der altsaa støtter sin Indstilling paa et saa fylldigt og righoldigt Materiale, som aldrig nogen dansk Kommission har gjort. Naar altsaa denne Maade at bringe sociale Lovgivningsspørgsmaal frem paa i det Hele ikke har været almindelig her i Landet, ikke en Gang fra Regjeringens Side, tror jeg ikke, man kan rette nogen begrundet Bebrejdelse mod de private Forslagsstillere for, at de ikke ere mødte med saa stor Bagage, som man maatte kunde ønske.

Man har ogsaa overfor Forslaget sagt, at det kun angaar en Bagatel. Man indrømmer, at Nøden er stor, overvældende stor, men man siger, hvad betyder 4 Millioner overfor den Nødstilstand, som er tilstede,

hvad kan man gjøre for disse Penge, det er kun forsvindende Lidt i Forhold til det Onde, som her er at afhjælpe. Ja, hvis man vilde tale saaledes om alle de Ting, man skulde tage fat paa, saa kom man ingen Vegne. Vi vide meget vel, det staar klart, tror jeg, for Alle, at den Lov, der her er Tale om at sætte igjennem, kun er det første Skridt. Det maa staa klart, at det, der kan gøres med de Midler, der her stilles til Raadighed, kun er Lidet. Men man maa i høi Grad sætte Pris paa, naar Trangen er saa betydelig, som den er, at man en Gang faar begyndt, selv om det første Skridt kun er lidet.

Der er under Sagens Behandling, navnlig i Landstthinget, fremkommet forskjellige Anker imod Forslaget, saaledes som det blev indbragt her i Folkethinget. Jeg skal ikke optage det høie Things Tid med altfor meget at komme ind paa Enkelthederne deri, jeg skal kun dvæle ved et Par af mere central Betydning. Det er sagt om Forslaget, som det forelaa, at det vilde lægge et utilbørligt Pres paa Kjøbenhavns Kommune. Jeg har aldrig rigtig forstaaet denne Anke. Man maa dog gaa ud fra — og det vide vi i dette Tilfælde — at Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse bestaar af sagtyndige Folk, Folk, som kjende deres Kommunes Forhold ud og ind, og de ville ikke inlade sig paa et Foretagende, som Kommunen ikke vil kunne bære, ikke kunne gennemføre, blot fordi der stilles dem gunstige Betingelser fra Lovgivningsmagtens Side, de ville nøie overveie alle Forhold, og selv om Betingelserne blive meget gunstige, vil det ikke indeholde noget uforholdsmæssigt Pres, og jeg tror ikke, at Kjøbenhavns Kommune eller andre Kommuner omkring i Landet saaledes ville lade sig presse ind paa Foranstaltninger af denne Art, hvis de ikke efter en alsidig og grundig Overveielse havde anerkjendt deres Betydning.

De andre Anker samle sig egentlig i to Synspunkter, som ogsaa ere gjorte gjældende med Kraft af Mindretallet i Landstthinget, der tilraader Lovforslagets Forkastelse. Det ene er dette, at man ved i større Omfang at foretage saadanne Omreguleringer og Opførelse af Arbejderboliger vilde komme til at konkurrere med de enkelte Eiendomsbestidere,